

Ap trekker tannløfter

FOTO: YAY IMAGES.

Åtte år etter at tennene skulle bli en del av kroppen, erkjenner Arbeiderpartiet at tidligere tannløfter blir for kostbare.

På landsmøtet i 2009 gikk Arbeiderpartiet inn for at tannhelse skulle bli et offentlig ansvar. Daværende nestleder Helga Pedersen slo fast at tennene skulle bli en del av kroppen.

Ved forrige korsvei, på landsmøtet i 2015, ble det vedtatt å sette et tak for egenbetaling og la staten ta 75 prosent av de overskytende utgiftene.

I det ferske programutkastet som ble presentert mandag 6. februar i år, er ambisjonene justert.

– Vi vil gå skrittvis fram og prioriterer dem med svakest tannhelse først, sier programkomiteens leder Hadia Tajik til NTB.

Programkomiteen, i realiteten Aps sentralstyre, vil styrke forebyggende tannhelse og innføre skjermingsordninger for dem med svak økonomi. I tillegg skal refusjonsordningene forbedres for enkelte pasientgrupper. Men det står ingenting om gratis tannhelse eller egenandelstak.

– Vi har tatt mål av oss å lage et program som er ansvarlig og økonomisk gjennomførbart, sier Tajik.

Aps tannløfter har vært en pine for partiet i mange år. Under tiden i regjering ble partiet kritisert av flere fylkes-

lag for ikke å følge opp vedtaket fra landsmøtet i 2009, skriver Dagsavisen.

Nanopartikler kan beskytte

Tann- og munnhulesykdommer er notorisk vanskelige å behandle, for de fleste medisiner forblir ikke i munnhulen. En test av 76 varianter av nanopartikler viser at de kan være egnet til å løse problemet, skriver titan.uio.no.

Professor Marianne Hiorth og stipendiat Sara Pistone ved Farmasøytisk institutt har stor tro på at problemet kan løses ved hjelp av nanopartikler som kan skreddersys slik at de fester seg til enten tennene eller slimhinnen inne i munnhulen. Der kan nanopartiklene sitte fast og for eksempel frigjøre medisiner som beskytter tennene mot tannrøte og slitasje eller munnhulen mot uttørring og infeksjoner.

– Dessuten kan noen nanopartikler være bakteriedrepende selv om de ikke inneholder medisiner. Jeg har for eksempel testet noen nanopartikler som består av kitosan, som er bakteriedrepende fra naturens side. Jeg har også testet nanopartikler lagd av alginat eller pektin kombinert med sink, som er bakteriedrepende, forteller Pistone.

– De mest lovende partiklene var enten rene liposomer eller liposomer dekket med alginat eller pektin. Disse fester seg godt til tennene, de er ikke giftige, og forsøkene viste at de er stabile i kunstig spytt. Partiklene kan ha et potensial som fysisk beskyttelse av tenner mot for eksempel erosjon, forteller Pistone.

Pistonens doktorgradsarbeid viser også at nanopartikler med positiv ladning har lettere for å feste seg, fordi både slimhinnen og tennene har en svak negativ ladning. Men også nanopartikler med negativ ladning kan feste seg til tennene, som inneholder kalsiumioner (Ca²⁺) med positiv ladning.

Hun forteller at testingen av nanopartikler har foregått i laboratoriet, og det gjenstår mye arbeid før forskerne har utviklet produkter som kan brukes i praktisk tannpleie.

– Men vi har fått resultater som gir oss gode grunner til å gå videre. Vi tror

det er sannsynlig at vi kan utvikle nanopartikler som kan feste seg til tennene og beskytte mot karies eller erosjon. Det kan partiklene gjøre fordi de er bakteriedrepende eller beskytter mot erosjon i seg selv, eller fordi de inneholder andre bakteriedrepende stoffer eller fluorid som beskytter mot erosjon.

Sara Pistone og Marianne Hiorth tilhører en forskergruppe som utvikler nye metoder for å bringe legemidler til akkurat de stedene hvor de trengs i kroppen. Forskningen på nanopartikler til bruk i munnhulen skjer i nært samarbeid munntørrethetsklinikken ved Det odontologiske fakultet.

Ikke så overvektige?

FOTO: YAY IMAGES.

Utbredelsen av overvekt og fedme er ikke like stor som noen medier tidvis påstår. Samtidig kan sikkert menn og eldre være litt flinkere til å holde nyttårsforsettene sine enn kvinner og yngre, melder Statistisk sentralbyrå (SSB).

SSB har tatt for seg ett av de mest brukte målene for overvekt og fedme, BMI (eller KMI, kroppsmasseindeks) slik dette er kartlagt gjennom Levekårsundersøkelsen om helse, omsorg og sosial kontakt.

Oversikten viser at de fleste av oss er normalvektige. Tre av ti nordmenn er enten overvektige eller har fedme, mens fem av ti er normalvektige. I følge